

СТАНОВИЩЕ

от доц. Евгения Благоева, д. н.
Департамент „Антропология“,
Нов български университет

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **„доцент“**

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

3. Социални, стопански и правни науки

3.1. Социология, антропология и науки за културата

(Методология на антроположките изследвания)

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед РД-22-433 от 18.02.2025 г. на ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научно жури по обявения конкурс за академичната длъжност **„доцент“** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Методология на антроположките изследвания), обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11. 2024 г. и в интернет страницата на ПУ за нуждите на катедра „Етнология“ към Философско-исторически факултет. Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Стоян Христов Антонов от катедра „Етнология“. Комплектът материали, предоставен от кандидата, е прецизно изготвен и е в пълно съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Стоян Антонов е магистър по история със специалност „етнология“ от Софийския Университет „Св. Климент Охридски“. Дисертационният му труд, защитен през 1999 г. в Историческия факултет на СУ, е най-задълбоченото и цитирано изследване върху общността на татарите в България. В последните 21 години той се занимава с преподавателска дейност и научни изследвания в ПУ. От предоставеното удостове-

рение за трудов стаж (Приложение 12) става ясно, че кандидатът има 21 години педагогически стаж на длъжност „главен асистент“ и е придобил ОНС „доктор“ преди 24 години и 11 месеца. С това той покрива националните и институционалните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ според Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) (Чл. 24, ал. 1: т. 1 и 2а), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) (Чл. 53, ал. 1: т. 1 и 2а) и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“ (ПРАСПУ) (Чл. 65, ал. 1: т. 2 и 3а). Научната продукция, професионалната квалификация и преподавателският опит на кандидата съответстват на минималните национални изисквания, определени в ППЗРАСРБ, както и на научната специалност на конкурса.

Познавам гл. ас. д-р Стоян Антонов от дълги години и високо ценя неговите професионални качества на изявен изследовател и обичан преподавател.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата/ите

В последните 20 години кандидатът е водил голям брой бакалавърски и магистърски курсове (включително и на чуждестранни студенти) посветени на теория и методология на антроположките и етноложки проучвания, изследвания на миграцията, етническите общности и идентичности и културното наследство. Бил е гост-лектор по програма „Еразъм“ в университети в Турция и Франция. Бил е научен ръководител на 12 бакалавърски и 5 магистърски дипломни тези.

Във връзка с изброеното по-горе смятам, че преподавателската му дейност отговаря напълно на формалните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Научната продукция, с която кандидатът участва в конкурса, се състои от хабилитационен труд, 13 статии и една студия. Монографията „Синхронизации: преходи и трансформации в българското село“ е с обем 143 страници и се състои от увод и три глави. Те разглеждат различни аспекти от културата на село Черешово като „малко място“, през призмата на което се адресира „голямата тема“ за трансформациите на селото като цяло. За мен от особен интерес бе първата глава, посветена на именуването. В нея авторът има съществен принос в разработването на темата за „традиционните“ номинационни практики и тяхната трансформация в ново и по-ново време. За разлика от всичко останали автори в това поле, той съчетава темата за избора

на антропоним – с акцент най-вече върху фамилните имена - с генеалогичните изследвания на селото, стъпвайки върху ценната изворова база от регистри, с която село Черешово разполага. Втората глава „Памет и истории“ е не по-малко значима. Тя акцентира върху ролята на т.нар. трансформираща личност като особен тип социален актьор, който превзема и доминира в символната борба за създаване на легитимен разказ – наратив и визия – за историята на селището. Трета глава е посветена на уникалния за селото празник Дядовден и го интерпретира през призмата на концепта за т. нар. актуализирана традиция. Тук бих добавила, че някои от действията, които се извършват с дядото – например показното му измиване – напълно дублират или имитират действията, които се извършват с бабата-акушерка на традиционния Бабинден. В този контекст интерес представлява изобретяването на празника като „огледален“ на Бабинден - факт, който, както става ясно, е бил ясно осъзнаван от създателите му.

Сред статиите на кандидата, всяка от които е написана на високо професионално равнище, се откроява особено полезният с оглед на практиката текст върху преподаването по етнология и антропология, както и изследването върху общността на руснаците в Пловдив. Останалите текстове също демонстрират задълбочеността, усета към детайла и компетенциите за работа на терен на автора.

Не е установено плагиатство в представените по конкурса научни трудове. Приложеният списък на цитиранията утвърждава академичния образ на кандидата като автор на ценени и цитирани в България и чужбина трудове.

Общото заключение е, че научната продукция на гл. ас. д-р Стоян Антонов отговаря като качество и количество на критериите за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Критични забележки и препоръки

Бих искала да отбележа като коментар, че проблемът за фамилните имена при българите – за тяхното късно установяване във времето и за липсата на константност в употребата им – тепърва следва да бъде разработван в детайли. В хабилита-

ционния труд се илюстрират някои тенденции в това отношение, като например често срещаната и на други места практика двама родни братя да носят различни фамилни имена; само единият да има фамилия, производна от матроним, а другият – не и др. В този смисъл би било интересно да се разбере от кога датират най-ранните фамилни имена в изследваните регистри и къде за пръв път се появяват те – в църковния или гражданския регистър. Очевидно е, че при избора и употребата на фамилните имена играят и други, все още неизследвани фактори. В този смисъл хабилитационният труд на кандидата потвърждава, надгражда и обогатява съществуващата научна литература по проблема. Също така за мен лично би било интересно да разбере и от кога селото носи името Черешово, има ли местна легенда за това име и имало ли е друго, по-старо име на това селище в миналото.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всички материали, с които гл. ас. д-р Стоян Христов Антонов участва в конкурса,

отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАСПУ.

Той е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след защитата на дисертацията му и след заемането на академичната длъжност „главен асистент“. В текстовете му има оригинални приноси, които са получили признание от академичната и изследователска общност. Научната и преподавателската му квалификация е безспорна.

Във връзка с всичко казано по-горе изразявам положителното си становище гл. ас. д-р Стоян Антонов да бъде избран на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Методология на антроположките изследвания).

15.04.2025 г.

Изготвил становището:
(подпис)

доц. Евгения Благоева, д. н.